YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

5 päivänä heinäkuuta 2007 *

Yhdistetyissä asioissa C-145/06 ja C-146/06,

joissa on kyse EY 234 artiklaan perustuvista ennakkoratkaisupyynnöistä, jotka Commissione tributaria di secondo grado di Trento (Italia) on esittänyt 6.3.2006 ja 23.12.2005 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet yhteisöjen tuomioistuimeen 17.3.2006, saadakseen ennakkoratkaisun asioissa

Fendt Italiana Srl

vastaan

Agenzia Dogane – Ufficio Dogane di Trento,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Rosas sekä tuomarit J. Klučka, U. Lõhmus, A. Ó Caoimh (esittelevä tuomari) ja P. Lindh,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

julkisasiamies: E. Sharpston,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 15.2.2007 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Fendt Italiana Srl, edustajanaan avvocato G. Maisto ja dottore commercialista A. Parolini,

– Italian hallitus, asiamiehenään I. M. Braguglia, avustajanaan avvocato dello Stato G. Aiello,

– Kyproksen hallitus, asiamiehenään N. Charalambidou,

– Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään L. Pignataro ja W. Moells,

kuultuaan julkisasiamiehen 19.4.2007 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyynnöt koskevat energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta 27.10.2003 annetun neuvoston direktiivin 2003/96/EY (EUVL L 283, s. 51), sellaisena kuin se on muutettuna 29.4.2004 annetulla neuvoston direktiivillä 2004/75/EY (EUVL L 157, s. 100; jäljempänä direktiivi 2003/96), tulkintaa.

2 Nämä pyynnöt on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Fendt Italiana Srl (jäljempänä Fendt) ja Agenzia Dogane – Ufficio Dogane di Trento (Trenton tulliviranomainen) ja joka koskee sitä, ettei kyseinen yhtiö ole vuoden 2004 osalta maksanut kansallisessa laissa säädettyä, voiteluöljyihin kohdistuvaa kulutusveroa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

Direktiivi 92/12/ETY

3 Valmisteveron alaisia tuotteita koskevasta yleisestä järjestelmästä sekä näiden tuotteiden hallussapidosta, liikkumisesta ja valvonnasta 25.2.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/12/ETY (EYVL L 76, s. 1) 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Tässä direktiivissä säädetään järjestelmästä, joka koskee valmisteveron ja muiden välittömästi tai välillisesti tuotteiden kulutukseen kohdistuvien välillisten verojen alaisia tuotteita, lukuun ottamatta arvonlisäveroa ja yhteisön määräämiä veroja.

2. Valmisteveron alaisten tuotteiden valmisteverojen rakennetta ja määrää koskevat erityissäännökset ovat eri direktiiveissä."

4 Mainitun direktiivin 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Tätä direktiiviä sovelletaan yhteisön tasolla seuraaviin asiaa koskevissa direktiiveissä määriteltyihin tuotteisiin:

– kivennäisöljyt,

– –

2. Edellä 1 kohdassa mainituista tuotteista voidaan erityistarkoituksiin kantaa myös muita välillisiä veroja, jos näiden verojen kannossa noudatetaan valmisteverojen ja arvonlisäverojen veron perusteen määräämistä, laskentaa, verovaateen täytäntöönpanokelpoisuutta ja valvontaa koskevia verotussääntöjä.

3. Jäsenvaltiot saavat edelleen ottaa käyttöön tai pitää voimassa muihin kuin 1 kohdassa mainittuihin tuotteisiin kohdistuvia veroja, jos nämä verot eivät aiheuta rajojen ylitykseen liittyviä muodollisuuksia jäsenvaltioiden välisessä kaupassa.

– –"

Direktiivit 92/81/ETY ja 92/82/ETY

5 Kivennäisöljyjen valmisteverojen rakenteiden yhdenmukaistamisesta 19.10.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/81/ETY (EYVL L 316, s. 12), sellaisena kuin se on muutettuna 22.12.1994 annetulla neuvoston direktiivillä 94/74/EY (EYVL L 365, s. 46; jäljempänä direktiivi 92/81), 2 artiklan 1 kohdan d alakohdassa yhdessä saman artiklan 4 kohdan kanssa säädetään, että tätä direktiiviä sovellettaessa kivennäisöljyjä ovat "CN-koodiin 2710 kuuluvat tuotteet" siinä yhdistetyn nimikkeistön versiossa, joka oli voimassa 1.10.1994, toisin sanoen muun muassa voiteluöljyt.

6 Mainitun 2 artiklan 2 kohdan mukaan "muiden kivennäisöljyjen kuin niiden, joiden valmisteveron taso vahvistetaan direktiivissä 92/82/ETY, on oltava valmisteveron alaisia, jos ne on tarkoitettu käytettäviksi tai niitä myydään taikka käytetään lämmityspolttoaineina tai moottoripolttoaineina – –".

7 Direktiivin 92/81 8 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Sen lisäksi, mitä direktiivissä 92/12/ETY säädetään yleisesti valmisteveron alaisten tuotteiden vapauttamisesta valmisteverosta tiettyjen käyttötarkoitusten

perusteella, jäsenvaltioiden on vapautettava yhdenmukaistetusta valmisteverosta jäljempänä luetellut tuotteet edellytyksin, jotka jäsenvaltioiden on vahvistettava verovapautuksien oikean ja selkeän soveltamisen varmistamiseksi sekä veropetosten, veron kiertämisen tai muiden väärinkäytösten estämiseksi,

a) kivennäisöljyt, joita käytetään muutoin kuin moottori- tai lämmityspolttoaineina;

– –"

8 Kivennäisöljyjen valmisteverojen määrien lähentämisestä 19.10.1992 annetulla neuvoston direktiivillä 92/82/ETY (EYVL L 316, s. 19), sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 94/74 (jäljempänä direktiivi 92/82), vahvistetaan tiettyjen kivennäisöljyjen valmisteverojen vähimmäisverokanta. Kyseisen direktiivin 2 artiklassa luetellaan direktiivissä tarkoitetut kivennäisöljyt, eikä niiden joukossa mainita voiteluöljyjä.

Direktiivi 2003/96

9 Direktiivin 2003/96 johdanto-osan ensimmäisessä, toisessa, kolmannessa ja seitsemännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

"1) – – direktiivin 92/81/ETY sekä – – direktiivin 92/82/ETY soveltamisala rajoittuu kivennäisöljyihin.

2) Sellaisten yhteisön säännösten puuttuminen, joiden mukaisesti sähköön ja muihin energiatuotteisiin kuin kivennäisöljyihin sovelletaan vähimmäisverokantaa, voi haitata sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa.

3) Sisämarkkinoiden moitteeton toiminta ja yhteisön muiden politiikkojen tavoitteiden toteutuminen edellyttävät, että useimpien energiatuotteiden osalta, sähkö, maakaasu ja hiili mukaan luettuina, vahvistetaan verotuksen vähimmäistasot yhteisön tasolla.

– –

7) Yhteisö on ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puiteyleissopimuksen osapuolena ratifioinut Kioton pöytäkirjan. Energiatuotteiden ja aiheellisissa tapauksissa sähkön verotus on yksi keino saavuttaa Kioton pöytäkirjan tavoitteet."

10 Lisäksi direktiivin 2003/96 22 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

"Yhteisön kehyksen olisi koskettava energiatuotteita pääasiassa silloin, kun niitä käytetään lämmitys- tai moottoripolttoaineina. Verotusjärjestelmän luonteen ja johdonmukaisuuden vuoksi energiatuotteiden käyttö kaksikäyttötuotteina ja käyttö muuhun kuin polttoaineeksi sekä mineralogiset prosessit on siten jätettävä yhteisön kehyksen soveltamisalan ulkopuolelle. Vastaavilla tavoilla käytettävää sähköä olisi käsiteltävä samalla tavalla."

11 Direktiivin 2003/96 1 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on kannettava energiatuotteista ja sähköstä veroa tämän direktiivin mukaisesti.

12 Mainitun direktiivin 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa yhdessä saman artiklan 5 kohdan kanssa säädetään, että tässä direktiivissä ilmaisulla "energiatuotteet" tarkoitetaan "CN-koodeihin 2701, 2702 ja 2704–2715 kuuluvia" tuotteita, sellaisina kuin nämä CN-koodit esitetään tariffi- ja tilastonimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 liitteen I muuttamisesta 6.8.2001 annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 2031/2001 (EYVL L 279, s. 1), eli muun muassa kivennäisöljyjä, jotka kuuluvat yhdistetyn nimikkeistön nimikkeeseen 2710.

13 Direktiivin 2003/96 2 artiklan 4 kohdan b alakohdassa säädetään seuraavaa:

"4. Tätä direktiiviä ei sovelleta:

– –

b) Energiatuotteiden ja sähkön käyttöön seuraaviin tarkoituksiin:

– Energiatuotteiden käyttö muihin tarkoituksiin kuin moottoripolttoaineeksi tai lämmityspolttoaineeksi.

– Energiatuotteiden käyttö kaksoiskäyttötuotteina.

Energiatuotteen kaksoiskäyttö on kyseessä silloin, kun energiatuotetta käytetään sekä lämmityspolttoaineeksi että muihin tarkoituksiin kuin moottoripolttoaineeksi ja lämmityspolttoaineeksi. Energiatuotteiden käyttöä kemiallisessa pelkistyksessä sekä elektrolyyttisissä ja metallurgisissa prosesseissa pidetään kaksoiskäyttönä,

– –."

14 Direktiivin 2003/96 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Direktiivissä 92/12/ETY olevien viittausten 'kivennäisöljyihin' ja 'valmisteveroon', sikäli kuin sitä sovelletaan kivennäisöljyihin, katsotaan koskevan kaikkia tämän direktiivin 2 artiklassa tarkoitettuja energiatuotteita, sähköä ja 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja kansallisia välillisiä veroja."

15 Direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Sen lisäksi, mitä direktiivissä 92/12/ETY säädetään veronalaisten tuotteiden vapauttamisesta verosta tiettyjen käyttötarkoitusten perusteella ja sanotun kuitenkaan rajoittamatta yhteisön muiden säännösten soveltamista, jäsenvaltioiden on vapautettava verosta jäljempänä luetellut tuotteet edellytyksin, jotka jäsenvaltioiden on vahvistettava verovapautuksien oikean ja selkeän soveltamisen varmistamiseksi ja veropetosten, veron kiertämisen tai muiden väärinkäytösten estämiseksi:

a) energiatuotteet ja sähkö, joita käytetään sähkön tuottamiseen, sekä sähkö, jota käytetään sähköntuotantokyvyn säilyttämiseen. – –

b) energiatuotteet, jotka toimitetaan käytettäviksi moottoripolttoaineena muussa ilmailussa kuin yksityisessä huvi-ilmailussa.

– –

c) energiatuotteet, jotka toimitetaan käytettäviksi moottoripolttoaineina laivaliikenteeseen (kalastus mukaan lukien) yhteisön aluevesillä muutoin kuin yksityisillä huvialuksilla, ja aluksilla tuotettavaan sähköön.

– –"

16 Direktiivin 2003/96 15 ja 16 artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat artikloissa mainituissa tapauksissa myös soveltaa verotusta koskevia vapautuksia tai alennuksia.

17 Direktiivin 2003/96 28 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2003. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

2. Niiden on sovellettava näitä säännöksiä 1 päivästä tammikuuta 2004 lukuun ottamatta 16 artiklassa ja 18 artiklan 1 kohdassa olevia säännöksiä, joita jäsenvaltiot voivat soveltaa 1 päivästä tammikuuta 2003."

18 Mainitun direktiivin 30 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Poiketen siitä, mitä 28 artiklan 2 kohdassa säädetään, direktiivit 92/81/ETY ja 92/82/ETY kumotaan 31 päivästä joulukuuta 2003.

Viittauksia kumottuihin direktiiveihin pidetään viittauksina tähän direktiiviin."

Kansallinen lainsäädäntö

19 Decreto legislativo nro 504:n, jonka otsikkona on "Testo unico delle disposizioni legislative concernenti le imposte sulla produzione e sui consumi e relative sanzioni penale e amministrative" (tuotannosta ja kulutuksesta kannettavista veroista sekä rikosoikeudellisista ja hallinnollisista seuraamuksista annettu konsolidoiva asetus) ja joka annettiin 26.10.1995 (GURI nro 279, 29.11.1995, Supplemento ordinario; jäljempänä asetus nro 504/95), 21 §:n 2 momentin mukaan yhdistetyn nimikkeistön nimikkeeseen 2710 (voiteluöljyt) kuuluvat tuotteet, joita käytetään moottori- tai lämmityspolttoaineina, ovat valmisteveron alaisia, ja tämän valmisteveron kanta vahvistetaan samaksi kuin vastaavalle moottori- tai lämmityspolttoaineelle vahvistettu kanta.

20 Asetuksen nro 504/95 62 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

"Voiteluöljyt (CN-koodit 27 10 00 87–27 10 00 98) ovat 21 §:n 2 momentissa vahvistetun verotuksen lisäksi kulutusveron alaisia, kun ne on tarkoitettu, tai niitä myydään muihin tarkoituksiin kuin lämmitys- tai moottoripolttoaineiksi taikka niitä käytetään muuten kuin lämmitys- tai moottoripolttoaineina."

21 Tämän kulutusveron kanta poikkeaa asetuksen nro 504/95 21 §:n 2 momentissa tarkoitetun valmisteveron kannasta.

22 Yhteisöjen tuomioistuin on asiassa C-437/01, komissio vastaan Italia, 25.9.2003 antamassaan tuomiossa (Kok. 2003, s. I-9861) katsonut, että Italian tasavalta ei ollut noudattanut direktiivin 92/12 3 artiklan 2 kohdan eikä direktiivin 92/81 8 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se oli pitänyt voimassa asetuksen nro 504/95 62 §:n 1 momentin.

23 Edellä mainitussa asiassa komissio vastaan Italia annetun tuomion 30 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin on nimittäin katsonut, että direktiivin 92/81 8 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 2 artiklan 2 kohdan nojalla yhdessä direktiivin 92/82 2 artiklan kanssa voiteluöljyt voivat olla valmisteveron alaisia ainoastaan, jos ne on tarkoitettu käytettäväksi, niitä myydään taikka niitä käytetään moottoripolttoaineina tai lämmityspolttoaineina, kun taas muissa tapauksissa ne on vapautettava yhdenmukaistetusta valmisteverosta. Tältä osin yhteisöjen tuomioistuin on mainitun tuomion 31 ja 32 kohdassa korostanut, että mikäli jäsenvaltiot saisivat kohdistaa jonkin muun välillisen veron tuotteisiin, jotka on vapautettava yhdenmukaistetusta valmisteverosta, tämä poistaisi direktiivin 92/81 ja erityisesti sen 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan tehokkaan vaikutuksen.

24 Asiassa on riidatonta, että pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan Italian viranomaiset eivät olleet vielä kumonneet asetuksen nro 504/95 62 §:n 1 momenttia.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

25 Agenzia Dogane – Ufficio Dogane di Trento on kahdella erillisellä asiakirjalla ilmoittanut Fendtille siitä, ettei tämä ollut vuoden 2004 osalta maksanut asetuksen nro 504/95 62 §:n 1 momentissa säädettyä voiteluöljyihin kohdistuvaa kulutusveroa.

26 Commissione tributaria provinciale di Trento on hylännyt Fendtin näistä asiakirjoista nostamat kanteet. Kyseisen tuomioistuimen mukaan muut energiatuotteet kuin ne, joita voidaan käyttää moottoripolttoaineina tai lämmityspolttoaineina, eivät kuulu direktiivin 2003/96 rajoitettuun soveltamisalaan. Muiden tuotteiden, joihin kuuluvat myös kivennäisöljyt, verojärjestelmä määräytyy siten kokonaisuudessaan asetuksen nro 504/95 62 §:n 1 momentin nojalla. Kyseisen tuomioistuimen mukaan mainittu direktiivi on tältä osin luonteeltaan uudistuksellinen, koska siinä sallitaan jäsenvaltioiden säätää voiteluöljyjen itsenäisestä verojärjestelmästä.

27 Asiassa tehtyjä valituksia käsittelevä Commissione tributaria di secondo grado di Trento toteaa ennakkoratkaisupyynnön esittämisestä tehdyissä päätöksissään, että vastoin toimivaltaisten tulliviranomaisten esittämää väitettä direktiivillä 2003/96 ei nimenomaisesti oikeuteta jäsenvaltioita säätämään muutoin kuin moottoripolttoaineina tai lämmityspolttoaineina käytettävien tuotteiden verotuksesta. Kuitenkin sekä

edellä mainitussa asiassa komissio vastaan Italia annetusta tuomiosta että kyseisen direktiivin tarkoituksesta ja sillä tavoitellusta päämäärästä seuraa, että öljyt, joita ei käytetä moottoripolttoaineina tai lämmityspolttoaineita, eivät kuulu yhteisön verojärjestelmään.

28 Näissä olosuhteissa Commissione tributaria di secondo grado di Trento on päättänyt sen käsiteltäväksi saatetussa kahdessa asiassa lykätä niiden käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen, joka on muotoiltu kummankin asian osalta samalla tavoin:

"[Onko] asetuksen nro 504/95 62 §:ssä säädetty verojärjestelmä [yhdenmukainen] direktiivin 2003/96 kanssa[?]"

29 Asiat C-145/06 ja C-146/06 on yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 10.5.2006 antamalla määräyksellä yhdistetty kirjallista ja suullista käsittelyä sekä tuomion antamista varten.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

30 Kuten komissio perustellusti toteaa, yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä ei ole EY 234 artiklassa tarkoitetuissa asioissa ratkaista sitä, ovatko kansalliset säännökset yhteensopivia yhteisön oikeuden kanssa. Yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin toimivaltainen esittämään kansalliselle tuomioistuimelle kaikki sellaiset yhteisön oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, jotka saattavat auttaa kyseistä tuomioistuinta sen arvioidessa tätä yhteensopivuutta sen käsiteltäväksi saatetussa asiassa (ks. erityisesti asia C-346/97, Braathens, 10.6.1999, Kok. 1999, s. I-3419, 14 kohta).

31 Näin ollen esitetty kysymys on ymmärrettävä siten, että ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin tiedustelee, onko direktiivi 2003/96 esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään voiteluöljyihin kohdistuvan kulutusveron kantamisesta silloin, kun ne on tarkoitettu käytettäviksi, niitä myydään taikka käytetään muutoin kuin moottoripolttoaineina tai lämmityspolttoaineina.

32 Tältä osin on todettava, että direktiivin 2003/96 1 artiklan mukaan jäsenvaltioilla on velvollisuus kantaa energiatuotteista ja sähköstä veroa tämän direktiivin mukaisesti, ja direktiivin johdanto-osan toisesta ja kolmannesta perustelukappaleesta käy ilmi, että direktiivillä pyritään vahvistamaan useimpien energiatuotteiden osalta verotuksen vähimmäistasot yhteisön tasolla.

33 Direktiivin 2003/96 2 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja saman artiklan 5 kohdan nojalla yhdistetyn nimikkeistön nimikkeeseen 2710 kuuluvat tuotteet, eli muun muassa voiteluöljyt, ovat tässä direktiivissä tarkoitettuja energiatuotteita.

34 Mainitun direktiivin 2 artiklan 4 kohdan b alakohdan ensimmäisestä luetelmakohdasta kuitenkin seuraa, että "tätä direktiiviä ei sovelleta" energiatuotteiden käyttöön muihin tarkoituksiin kuin moottoripolttoaineeksi tai lämmityspolttoaineeksi.

35 Direktiivin 2003/96 johdanto-osan 22 perustelukappaleen mukaan yhteisön kehyksen olisi nimittäin koskettava energiatuotteita pääasiassa silloin, kun niitä käytetään lämmitys- tai moottoripolttoaineina, ja verotusjärjestelmän luonteen ja johdonmukaisuuden vuoksi energiatuotteiden käyttö muutoin kuin moottori- tai lämmityspolttoaineina on siten jätettävä yhteisön kehyksen soveltamisalan ulkopuolelle.

36 Tältä osin on syytä huomauttaa, että erotuksena direktiivin 92/81 8 artiklan 1 kohdan a alakohtaan, jossa säädettiin, että jäsenvaltioiden oli vapautettava verosta kivennäisöljyt, joita käytetään muutoin kuin moottori- tai lämmityspolttoaineina, direktiivin 2003/96 14 artiklassa, jossa mainitaan tyhjentävästi mainituille valtioille määrätyt pakolliset verovapautukset, ei mainita muutoin kuin moottori- tai lämmityspolttoaineina käytettäviä energiatuotteita. Viimeksi mainitun direktiivin 15 ja 16 artikla, joissa säädetään tietyistä jäsenvaltioille annetuista vapaaehtoisista verovapautuksista, ei myöskään koske tällaisia tuotteita.

37 Tästä seuraa, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 37 kohdassa, että muutoin kuin moottori- tai lämmityspolttoaineena käytettävät kivennäisöljyt kuuluivat kyllä direktiivin 92/81 soveltamisalaan, ja nämä tuotteet, kuten yhteisöjen tuomioistuin on katsonut edellä mainitussa asiassa komissio vastaan Italia antamansa tuomion 30 ja 33 kohdassa, oli kuitenkin samalla välttämättä vapautettava yhdenmukaistetusta valmisteverosta, mutta yhteisön lainsäätäjä on direktiiviä 2003/96 antaessaan tarkoittanut muuttaa tätä järjestelmää sulkemalla tällaiset tuotteet viimeksi mainitun direktiivin soveltamisalan ulkopuolella, minkä Fendt on lisäksi itse myöntänyt suullisessa käsittelyssä.

38 Tästä seuraa, kuten Italian ja Kyproksen hallitukset sekä komissio toteavat, että koska direktiivi 92/81 kumottiin direktiivin 2003/96 30 artiklan nojalla 1.1.2004 alkaen, jäsenvaltiot ovat tästä päivästä lukien toimivaltaisia verottamaan voiteluöljyjen kaltaisia energiatuotteita, joita käytetään muutoin kuin moottori- tai lämmityspolttoaineina.

39 Suullisessa käsittelyssä Fendt on kuitenkin väittänyt, että ainoastaan direktiivin 92/81 ne säännökset, jotka kuuluvat direktiivin 2003/96 soveltamisalaan, voidaan kumota tällä direktiivillä. Näin ollen, koska viimeksi mainittua direktiiviä sovelletaan yksinomaan moottoripolttoaineina tai lämmityspolttoaineina käytettäviin energiatuotteisiin, direktiivin 92/81 säännöksiä, jotka sen 8 artiklan 1 kohdan a alakohdan tapaan koskevat energiatuotteita, joita käytetään muutoin kuin moottori- tai lämmityspolttoaineina, ei voida kumota direktiivillä 2003/96 ja ne jäävät siten

voimaan. Fendtin mukaan direktiivillä 2003/96 tavoiteltu päämäärä vahvistaa kyseistä tulkintaa. Koska päämääränä nimittäin on edesauttaa Kioton pöytäkirjassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista, direktiivillä ei voida antaa jäsenvaltioille uudelleen mahdollisuutta verottaa energiatuotteita, joita käytetään muutoin kuin moottoripolttoaineina tai lämmityspolttoaineina, koska niissä ei ole kyse saastuttavista lähteistä.

40 Nämä väitteet on hylättävä. Direktiivin 2003/96 30 artiklassa nimittäin säädetään täysin yksiselitteisesti, että direktiivi 92/81 kumotaan 31.12.2003 lukien. Näin ollen ei sillä seikalla, että viimeksi mainitun direktiivin soveltamisala ja direktiivin 2003/96 soveltamisala ovat erilaiset, eikä viimeksi mainitulla direktiivillä tavoitellulla päämäärällä voida, muuttamatta merkittävästi mainitun 30 artiklan ulottuvuutta vastoin yhteisön lainsäätäjän selvästi ilmaisemaa tarkoitusta, perustella sitä, että kyseistä artiklaa olisi tulkittava siten, että tietyt direktiivin 92/81 säännökset jäävät voimaan.

41 Kuitenkin, vaikka jäsenvaltioilla on toimivalta verottaa sellaisten voiteluöljyjen kaltaisia energiatuotteita, joita käytetään muutoin kuin moottoripolttoaineina tai lämmityspolttoaineina, niiden on tähän alaan liittyvää toimivaltaansa käyttäessään noudatettava yhteisön oikeutta (ks. vastaavasti asia C-279/93, Schumacker, tuomio 14.2.1995, Kok. 1995, s. I-225, 21 kohta ja asia C-347/04, Rewe Zentralfinanz, tuomio 29.3.2007, Kok. 2007, s. I-2647, 21 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

42 Jäsenvaltioiden on tältä osin erityisesti noudatettava EY:n perustamissopimusten määräysten, varsinkin EY 25 ja EY 90 artiklan, ohella myös direktiivin 92/12 3 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa mainittuja säännöksiä, kuten Kyproksen hallitus ja komissio aivan oikein toteavat.

43 Näin on siksi, että vaikka voiteluöljyt, joita käytetään muutoin kuin moottoripolttoaineina tai lämmityspolttoaineina, kuuluvat direktiivin 2003/96 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädettyyn "energiatuotteiden" käsitteen määritelmään, ne on mainitun artiklan 4 kohdan b alakohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa nimenomaisesti jätetty kyseisen direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle, eivätkä ne siten kuulu yhdenmukaistettuun valmisteverojärjestelmään.

44 Näin ollen on katsottava, että mainituissa voiteluöljyissä, joihin ei kohdistu yhdenmukaistettua valmisteveroa, on kyse muista kuin direktiivin 92/12 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitetuista tuotteista (ks. vastaavasti em. asia Braathens, tuomion 24 ja 25 kohta ja em. asia komissio v. Italia, tuomion 31 ja 33 kohta), joten kyseisen artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti jäsenvaltiot saavat edelleen ottaa käyttöön tai pitää voimassa näihin tuotteisiin kohdistuvia veroja, jos nämä verot eivät aiheuta rajojen ylitykseen liittyviä muodollisuuksia jäsenvaltioiden välisessä kaupassa.

45 Kun otetaan huomioon edellä olevat seikat, esitettyyn kysymykseen on vastattava, että direktiiviä 2003/96 on tulkittava siten, että se ei ole esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään voiteluöljyihin kohdistuvan kulutusveron kantamisesta silloin, kun ne on tarkoitettu käytettäviksi, niitä myydään taikka käytetään muutoin kuin moottoripolttoaineina tai lämmityspolttoaineina.

Oikeudenkäyntikulut

46 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asiat seuraavasti:

Energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta 27.10.2003 annettua neuvoston direktiiviä 2003/96/EY, sellaisena kuin se on muutettuna 29.4.2004 annetulla neuvoston direktiivillä 2004/75/EY, on tulkittava siten, että se ei ole esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään voiteluöljyihin kohdistuvan kulutusveron kantamisesta silloin, kun ne on tarkoitettu käytettäviksi, niitä myydään taikka käytetään muutoin kuin moottoripolttoaineina tai lämmityspolttoaineina.

Allekirjoitukset